

Spis treści

Wprowadzenie	9
KONCEPCJE	15
Rozdział 1. Podstawowe pojęcia i koncepcje	17
1.1. Pojęcie problemu społecznego z socjologicznego punktu widzenia	17
1.2. Problemy społeczne – socjologia problemów społecznych	22
1.3. Inne pojęcia, wspólna problematyka	28
1.4. Teoria – empiria – praktyka	32
Rozdział 2. Teorie społeczne i ich problemowe aplikacje	35
2.1. R.K. Merton i podwaliny jego teorii problemów społecznych	35
2.2. Kształtowanie się i rozwój stanowisk teoretycznych w socjologii problemów społecznych	40
2.3. Typologia stanowisk teoretycznych i ich charakterystyka w ujęciu R.W. Marisa	46
2.4. Od teorii do problemowo zorientowanej metodologii	50
2.5. W kręgu poszukiwań empirycznych	52
Rozdział 3. Siła i słabość konstruktywizmu	57
3.1. Idea społecznego tworzenia rzeczywistości i socjologiczny konstruktywizm	57
3.2. Zakorzenie konstruktywizmu w socjologii problemów społecznych i wynikające stąd debaty	59
3.3. Konstruktywizm w badaniach	65
Rozdział 4. Przypadek socjologii feministycznej	71
4.1. Ambiwalentny charakter problematyki kobiecej i idei feministycznych w socjologii	71
4.2. Rozwój feministycznych wypowiedzi i ich odniesienia do problemów społecznych	76
4.3. Socjologiczny/socjologizujący feminizm w wymiarze empirycznym	80

WAŻNE (WYBRANE) PROBLEMY SPOŁECZNE	85
Rozdział 5. Ubóstwo – „główny” problem społeczny	87
5.1. Poglądy i debaty w sprawie ubóstwa	87
5.2. Jedność i wielość przejawów ubóstwa	91
5.3. Pracować i być biednym	92
5.4. Ubóstwo przeżywać – o ubóstwie mówić – z ubóstwem się zmagać	96
Rozdział 6. Alkohol i przemoc	103
6.1. Alkohol i przemoc jako przykład splotu czynników problemowych	103
6.2. Kulturowo-społeczne postrzeganie alkoholu: między akceptacją i odrzuceniem	105
6.3. Przemoc: mężczyźni i kobiety	108
6.4. Przejawy i problemy przemocy w wybranych przypadkach	113
Rozdział 7. Przestępczość i wymiar sprawiedliwości	117
7.1. Przestępczość jako „oczywisty” problem społeczny	117
7.2. Wymiar sprawiedliwości jako (pod)system społeczny	120
7.3. „Gliny” – cienka niebieska linia bezpieczeństwa	123
7.4. Jak – a nawet czy – karać?	127
Rozdział 8. „Specjalne” problemy tak zwanych populacji specjalnych	131
8.1. Sugestie konceptualne	131
8.2. Dzieci, inni – okoliczności oraz problemy	135
8.3. O służbach społecznych	141
Rozdział 9. Między społeczną ekskluzją a inkluzją	145
9.1. Od nazwania zagadnień do artykułowania problemów	145
9.2. Odwołując się do problematyki zróżnicowania i nierówności	148
9.3. Ekskluzja i inkluzja społeczna – w swych cechach i następstwach nie tak oczywiste	152
9.4. Kolejne przypisy empiryczno-aplikacyjne	154
Rozdział 10. Strukturalne wymiary problemów społecznych i miasto jako ich splot	159
10.1. Strukturalizacja miejskiej rzeczywistości oraz jej cechy konstytutywne; koncepcje P. Rybickiego	159
10.2. Miasto – „naturalny” rozwój i „nienormalne” atrybuty	163
10.3. Socjologia miejskich problemów społecznych	165
10.4. Miasta i ich społeczności jako podmioty oraz narzędzia w rozwiązywaniu problemów społecznych	170

**Rozdział 11. Polityka społeczna i praca socjalna jako
szczegółne sposoby odpowiedzi na problemy
społeczne** 181

- 11.1. Kształtowanie się, podstawy conceptualne i kierunki
interwencji polityki społecznej oraz pracy socjalnej 181
- 11.2. Instytucjonalizacja i profesjonalizacja aktywności
społeczno-socjalnej 190
- 11.3. Metody postępowania 193
- 11.4. Rozwój i punkty widzenia socjologii polityki społecznej
oraz socjologii pracy socjalnej 196

Rozdział 12. Problemy z państwową pomocą społeczną 199

- 12.1. Splot instytucji państwa i funkcji pomocowych – od historii
do współczesności 199
- 12.2. *Welfare state*: społeczny sukces idei oraz kierunki krytyki 205
- 12.3. Głosy (zapewne) większościowe i dominujące a głosy
„dysydenckie” 212

**Rozdział 13. Między tradycyjną i współczesną pracą
socjalną** 217

- 13.1. Od opiekuńczo-pomocowej przeszłości do zróżniczkowanej
teraźniejszości – w ślad za J. Addams 217
- 13.2. Indywidualizacja działań socjalnych i korespondujących
stosunków społecznych 219
- 13.3. *Empowerment* – koncepcja, misja, praktyka 225
- 13.4. Współczesna praca socjalna – profesja o wielu obliczach 230

Rozdział 14. Trzeci – inny – sektor: społeczny 235

- 14.1. Cechy, wielorakość i granice trzeciego sektora 235
- 14.2. Jeszcze o koncepcji kapitału społecznego 241
- 14.3. Zjawisko – i problem – wolnego jeźdźca 243
- 14.4. Polskie doświadczenia i perspektywy oraz kilka
spostrzeżeń ogólnych 245

**Rozdział 15. Komunitarianistyczny punkt widzenia
oraz propozycje praktyczne** 249

- 15.1. Intelktualna oraz społeczna obecność komunitarianizmu
i A. Etzioni 249
- 15.2. We wspólnocie-społeczności, czyli ku lepszemu życiu
społecznemu 256
- 15.3. Wybrane społeczne okoliczności i komunitarianistyczny
komentarz 258

KU ZAKOŃCZENIU	263
-----------------------------	-----

Rozdział 16. Problemy społeczne w socjologii – socjologia na rzecz problemów społecznych	265
---	-----

16.1. Pewne spojrzenia na współczesne społeczeństwa i ich sprawy	265
--	-----

16.2. Socjologia problemów społecznych naszym – socjologów – szczególnym zaangażowaniem	272
--	-----

Bibliografia	279
---------------------------	-----

<i>Sociology of Social Problems. Summary</i>	297
---	-----

Indeks nazwisk	302
-----------------------------	-----